

РОЗДІЛ І. БУДОВА СЛОВА

§2 БУДОВА СЛОВА: ПОВТОРЕННЯ ВИВЧЕНОГО

Відчуття щастя

Хто тебе, щастя, людям придумав? (Г. Чубач).

Слово дня: захват, леле.

Пригадуємо:

- 1 Назвіть частини, із яких складається слово.
- 2 Які з них є обов'язково в кожному слові?
- 3 Наведіть приклади слів із префіксами.
- 4 Навіщо слову потрібен суфікс?

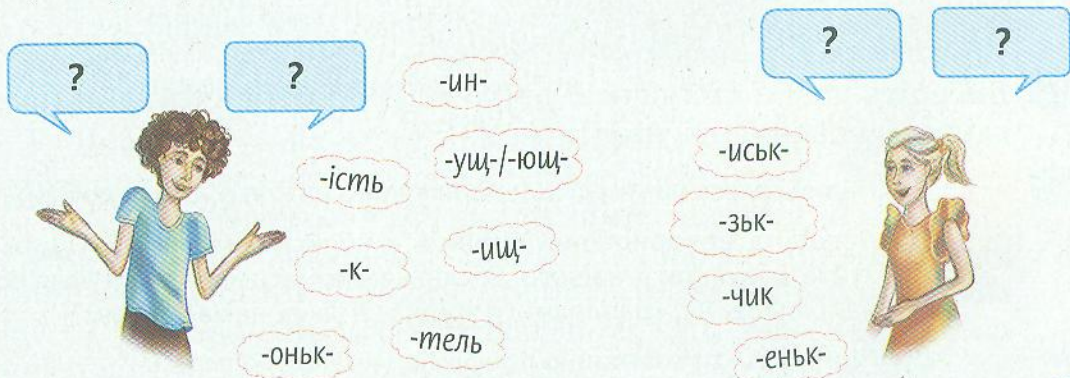
Шукаємо відповіді на запитання:

Яка роль префіксів і суфіксів у словах?

 Відповідно до запитань сформулюйте особисті цілі.

 6 Пропонуємо покликати на допомогу творчу уяву. Придумайте образ, у якому постає перед вами слово. Поміркуйте й дайте відповіді на запитання.

1. Яка частина слова найбільша, найваговитіша?
2. На що схожий суфікс у складі слова?
3. У чому полягає особливість префікса?
4. Уявіть, що префікси і суфікси ведуть між собою розмову... Про що?

 7 Розгляньте схему на с. 7. Доберіть і запишіть приклади слів із поданими суфіксами. Поміркуйте, що було б, якби в мові зникли суфікси. Який суфікс вас «розсердив би» найбільше, якби його застосували до вас? Уявіть себе суфіксом. Яким саме ви хочете бути?

8 Прочитайте текст. Яке слово в ньому є ключовим? Що воно для вас означає? Пригадайте значущі частини слова. Розберіть за будовою виділені слова. Назвіть значущі частини їх.

Щодня після сніданку я малюю. Мені хочеться намалювати **щастя** — адже всі ми дуже **щасливі**, тільки не знаю, як це **зробити**. Бо щастя навколо нас багато, і воно різне. Щастя в тому, як усміхається Богданчик. У **суничках**, що тануть на язиці. У тому, як пан Карло й Марія дивляться одне на одного. В есемесках, які я отримую від Поліни, Капітоліни й Кекса. У тому, що я гойдаюся в гамаку і небо наді мною також гойдається (*Дз. Матіаш*).

 II А вам хотілося намалювати щастя? Якби довелося це зробити, що саме ви намалювали б? Зверніть увагу на «слова дня». Що вони означають? Чи пов'язані вони з темою щастя? Обґрунтуйте відповідь.

9 Прочитайте речення. Назвіть суфікси у виділених словах. Усно замініть їх тими, що в дужках. Чи доцільна така заміна? Чому автори надали перевагу саме цим суфіксам?

1. У моєї доні **оченята** (-иц-) сонні, **рученьки** (-ищ-), мов з вати, — доня хоче спати. Ніч прийшла **тихенька**. Спи, моя **гарненька** (-ющ-) (*П. Воронько*). 2. Назбирав **їжачок** (-ищ-) ягід **червоненьких** (-яст-), запашних **гниличок**, яблук та опеньків (*Г. Коваль*). 3. Сонечко інше — **жучок** (-ищ-) невеличкий — зручно вместилося на листя **сунички**. В нього учора були уродини, й цятка **новенька** з'явилась на спині (*Л. Медик-Яремчук*). 4. Моя Україна — це **пісенька** мами, розлогі лани колосяться хлібами, вишневі **садочки**, лелеки на хаті. Купають **ставочки** (-ищ-) хмарки пелехаті (*Л. Савчук*).

 Виберіть довільний спосіб рефлексії. Зробіть висновки про ваші досягнення на уроці.

 10 **I** Напишіть есе на тему «Щастя. Яке воно на колір, смак і дотик?».

II Дослідіть використання суфіксів у колискових піснях. Підготуйте результати вашого дослідження, а саме: яких суфіксів найбільше. Які трапляються зрідка? А яких немає зовсім?

III Підготуйте презентацію префіксів української мови.